

GORENJSKI GLAS

LETO V. — ST. 5 — CENA DIN 6.—
KRAJ. DNE 2. FEBRUARJA 1952

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA GORENJSKO

Pred novimi volitvami delavskih svetov in upravnih odborov gospodarskih podjetij

Na osnovi čl. 2. Zakona o izvajanju volitev delavskih svetov gospodarskih podjetij je Zvezna vlada v sodelovanju s Centralnim odborom Zveze sindikatov Jugoslavije izdala navodila za izvajanje volitev delavskih svetov in upravnih odborov gospodarskih podjetij. Navodilo je rezultat izkušenj, pridobljenih na podlagi prvih volitev in dela delavskih svetov in upravnih odborov gospodarskih podjetij; namen teh navodil pa je popolneje ustvariti socialistično načelo, da družbeno proizvodnjo upravljajo neposredni proizvajalci. Zato ima to navodilo nekaj odlik, po katerih se razlikuje od prejšnjega navodila za izvedbo prvih volitev.

Njegova najvažnejša odlika je, da zagotavlja širšo demokratičnost pri izvajanju volitev, kot je bil to primer pri prvih volitvah.

Na osnovi tega in na podlagi nedavno osvojenega Zakona o izvajanju volitev delavskih svetov in upravnih odborov gospodarskih podjetij se n. pr. pri volitvah smatrajo za izvoljene kandidati, ki so dobili največ glasov, ne glede na to, na kateri kandidatski listi so bili predlagani. (Doslje pa so bili izvoljeni oni kandidati, ki so bili predlagani na listi, ki je dobila največ glasov.) Ta sprememba omogoča, da bodo v delavske svete izvoljeni tisti kandidati, ki so osebno dobili največ glasov brez ozira na to ali je lista, na kateri so bili predlagani, dobila večino ali ne. To je hkrati

tudi bolj demokratično, ker pride tako lahko volja delovnega kolektiva do popolnejšega izraza.

Nadaljna razširitev demokratičnosti odnosno pravice delavskega samoupravljanja je v tem, da sedaj razpisuje volitve in določa število članov delavskega sveta delavski svet podjetja, medtem ko je bilo to doslej pravica ljudskih odborov odnosno republiškega sveta za zakonodajo. Prvo zasedanje delavskega sveta sklicuje po novem predsednik prejšnjega delavskega sveta, doslej pa je imela to pravico sindikalna podružnica. Po tem navodilu tudi volilno komisijo določa delavski svet podjetja, kar je doslej delala sindikalna podružnica itd.

Posebna odlika tega navodila je v tem, da ima to navodilo trajen značaj, medtem ko je bilo navodila za prve volitve samo začasno. To navodilo določa redne volitve delavskih svetov in upravnih odborov podjetij, ki morajo biti v začetku vsakega leta, po sprejemu zaključnega računa podjetja — najkasneje pa do konca marca, navodilo za prve volitve pa je določilo izvedbo volitev delavskih svetov in upravnih odborov samo za tista podjetja, v katerih so bile te volitve prvič.

V navodilu pa je še več novosti. Po novem n. pr. za člana delavskega sveta ne more kandidirati direktor podjetja niti ostali direktorji. Vsak posameznik lahko kandidira samo na eni kandidatski listi. V navodilo so vnešeni predpisi o načinu primopredaje — upravljanja podjetja. Ob tej priložnosti je treba podati poročilo o gospodarsko finančni situaciji podjetja, razrešnico za dobi stari odbor šele potem, ko primopredajo potrdi delavski svet in ko pristojni

finančni organ potrdi zaključni račun. Končno predpisi novega navodila ne veljajo samo za gospodarska podjetja družbenih organizacij ampak tudi za gospodarska podjetja združenih organizacij itd.

Vse te in druge novosti — razen da povečujejo demokratičnost — tudi skrajšujejo volilni postopek in s tem prispevajo k enostavnejšemu, pravilnejšemu in hitrejšemu izvajanju volitev.

Mladina v tovarni „SAVA“ zopet tekmuje

Mladina v tovarni gumijastih izdelkov „Sava“ v Kranju je na sestanku 16. januarja pregledala svoje delo in sprejela načrt dela za letošnje leto. O svojem načrtu je mladinska organizacija „Sava“ obvestila CK LMS in napovedala tekmovalne vse aktivnosti LMS.

Pobudo, ki sta jo dala sindikalna podružnica in delavski svet, da se delovni kolektiv vključi v novo šestmesečno tekmovalno, je sprejela tudi mladinska organizacija. V okviru tega tekmovalnega bo imela mladina vsak mesec predavanja in organizirala seminar, na katerem bodo proučevali družbeni plan za leto 1952, novi finančni sistem in se seznanjali z upravljanjem podjetja.

Mladinci tudi niso pozabili na predvojaško vzgojo. Sklenili so, da bodo vsi obvezniki predvojaške vzgoje počeli vaje in pouk stoddostno. Požili bodo tudi kulturnoprosvetno in družbeno življenje. V ta namen bodo pripravili šest kulturnih prireditev in več družbenih večerov ter sodelovali v raznih društvih.

Tudi v podjetjih kamniškega okraja razpravljajo o družbenem planu

za leto 1952

SMOTRNEJŠE DELO Z LESOM BO V VELIKO KORIST TOVARNI UPOGNEJNEGA POHIŠTVA NA DUPLICI

V dupliski tovarni upognjenega pohištva so imeli v prvi petletki velike uspehe. Petletni finančni plan so izpolnili že 20. februarja lani, proizvodni pa 29. novembra. K temu moramo pristaviti, da je bil zadnji letni proizvodni plan za 157% večji od leta 1947. Pridnostno spričevalo daje kolektivu tudi tole: v prvi petletki, do novembra lani, je bilo pri njih nič manj kot 1500 udarnikov, od teh dva delavca po 18-krat, 31 po 10 do 16-krat, in še mnogo večkratnih udarnikov. Seveda, takrat je bila borba za čim večjo proizvodnjo, pri čemer je trpela kvaliteta izdelka. Zdaj, v novem obdobju, pa si spet resno prizadevajo, da bodo izdelki najboljše kvalitete. V stolarni izdelujejo stole vseh vrst: pisarniške, za dvorane ter fotelje. Poprej so izdelovali tudi pisarniške mize. Ker pa so glede tega potrebe v glavnem že zadovoljene, so začeli z izdelavo pohištva. Teža izdeluje njihova moderna mizarna, največ iz orehovine. Ze v prvih letih po vojni so njihovi izdelki prodrali na inozemski trg. V zadnjih letih je posebno veliko povpraševanje po stolih, zlasti v Ameriki, Angliji, Egiptu in Sudanu. Ker kvaliteta dajejo prednost, je podjetje ustalilo svojo trdnost in solidnost.

O družbenem planu v tovarni mnogo razpravljajo. Boljši zaslužek bo mogoče doseči le z večjo proizvodnjo, z umnejšim gospodarjenjem. Zato so razpravljanje o družbenem planu usmerili na probleme, ki so v njihovem podjetju najvažnejši.

Les je njihova poglavitna surovina. Zdjaj je precej dražji kot prej. Paziti bo treba nanj, na vsak kosček, da ne pride v nič. Delavec, ki samo malenkostno skazi letvico za stol, je že vrgel 120 dinarjev proč. Prejšnja leta so pokurili kar po 4000 in več kubikov odpadkov. To se je dogajalo vsled tega, ker so doslej mnogo strokovna dela opravljali priučeni ali celo pomožni delavci, ki z lesom niso ravnali preveč varčno. Nobeden ni pomislil, da se na ta način dela velika škoda. Prišli so vendarle na to, da znajo les pravilno izkoristiti le strokovno izvežbani delavci, ki jih pa podjetje še nima dovolj. Toda, kolikor jih je in kolikor jih še dobe (saj imajo Industrijsko šolo, ki je lani dala prve pomočnike), so razmeščeni na odgovornih mestih. Od tedaj je čedalje manj odpadkov in še teh zdaj ne bodo več brezglavo kurili. Za izdelavo pohištva res niso več uporabni, bodo jih pa sortirali in prodajali izdelovalcem igrač, krtač in podobnih, zakar bodo prejeli lepe denarje.

Delavski svet, ki je v tovarni izdeluje več koristnih stvari (n. pr. štednjo s premogom), je pred nedavnimi

razpravljali tudi o znižanju prevoznih stroškov. Doslje so pošiljali naročniku že kar sestajene stole, ki so jih v vagon naložili do 600 kosov. Zdjaj, ko je železnica draga, bodo delali drugače. Sklenili so, da bodo pošiljali razstavljene stole, ki zavzamejo polovico manj prostora. Na kupčevem domu pa jih bodo njihovi monterji sestavili. Tako bodo prihranili polovico prevoznih sredstev. Raziskujejo tudi vprašanje pocenitve izdelkov z ročnim politiranjem namesto mehaničnega. Menijo, da bo na ta način tudi kvaliteta boljša. Doslje so imeli serijsko proizvodnjo, zdaj pa so začeli izdelavo po želji potrošnikov.

V PAPIRNICI KOLIČEVO SO ŽE NAPRAVILI NAČRT PO NOVM DRUŽBENEM PLANU

25. januarja je v papirnici Količevo pri Jaršah zasedal delavski svet in ob polnoštevni udeležbi razpravljalo o družbenem planu za leto 1952. Razen tega so na zasedanju obravnavali tudi dosedanje delo podjetja in dali več predlogov, kako bi se bolj dvignili finančno moč podjetja. Z varčevanjem premoaga, elektrike, z izkoriščanjem odpadkov in z znižanjem nepravilnih izostankov so na tem področju že marsikaj dosegli. Večina delavcev vestno izpolnjuje svoje norme in jih celo presega dnevno za dva do tri odstotke.

DELAVSKI SVET „UNIVERSALU“ V DOMŽALAH SKRBI ZA NAPREDEK PODJETJA

Delavski svet v „Universalu“ v Domžalah je zelo podjeten in dela v korist in za procvit podjetja. Samó en primer: lani bi ta tovarna zaradi pomanjkanja premoaga morala prenehati obratovati za nekaj časa. Nekdo od delavskega sveta je predlagal, naj bi kotlarno začeli kuriti z brinjem, ki ga podjetje „Alka“ odlaga kot odpadke. To so tudi storili in tako preprečili zastoj dela.

V „Universalu“ imajo nove stroje domače konstrukcije za polstenje, ki jih izdelujejo v lastni delavnici. Z njimi bodo, kakor pravijo, povečali proizvodnjo za okrog 80%. Imajo pa še več načrtov. V Mengšu, kjer je njihov obrat Jugofile že zelo zastarel, gradijo novo veliko tovarniško poslopje, v dosedanjih obratih pa bodo za delavce napravili moderne kopalnice in druge higienske naprave.

Ali si še poravnal naročnino

NASI PLANINCI
SO POSTAVILI
LJUBITELJEM GORA
VEČ ZAVETIŠČ,
KJER NAJDEJO
ZATOCIŠČE. —
V VSAKEM VREMENU
SLIKA PRIKAŽUJE
TAKŠEN BIVAK
POD TRIGLAVOM.

Z zasedanja delavskega sveta tovarne „ISKRA“ v Kranju

Delavski svet „Iskra“ v Kranju je 16. februarja zopet redno zasedal. V starih urah so se člani seznanili s problematiko podjetja, o kateri je poročal predsednik upravnega odbora tov. Lamič. Razpravljali o družbenem planu za leto 1952, potrdili predlog upravnega odbora o plačevanju delavstva glede kvalitete dela in izmeta, pristali na nov način premiranja tehničnega in tehnično-administrativnega osebja, razpravljali o novem finančnem sistemu in novih cenah za artikle, kakršne izdeluje „Iskra“, sprejeli plan za leto 1952, in se končno pomenili o izvedbi volitev novega delavskega sveta, ki bodo v februarju.

„ISKRA“ BO ZAČELA SERIJSKO IZDELOVATI 18—32 mm VRTALNE STROJE IN MANJŠE ŠTEVILO PRECIZNIH MERILNIH INSTRUMENTOV, KI SE UPORABLJAJO V SPECIALNE NAMENE

Predsednik upravnega odbora je v obširnem, skrbno pripravljenem poročilu o delu v podjetju in o problemih, ki so se pri tem pojavili, omenil, da se pomanjkanje inozemskih surovin letos še ne bo ublažilo. Pogodbe za dobavo domačih surovin so že sklenjene, in če se bodo prodajalci držali rokov, ne bo težav v proizvodnji — kolikor ni vezana na inozemske surovine — čeprav so proizvodni plan dvignili za 30%.

Podjetje bo v glavnem izdelovalo že vpeljane artikle. Novost je serijska proizvodnja 18—32 mm električnih vrtalnih strojev. Poizkusno serijo so izdelali proti koncu lanskega leta. Do januarja so strokovnjaki te prvence izpopolnili in od februarja dalje bodo vrtalne stroje že serijsko proizvajali. Sklenili so še prodajno pogodbo s potrošniki, ki potrebujejo manjše količine preciznih merilnih instrumentov, ki služijo v specialne namene.

Upravni odbor je sporočil delavskemu svetu tudi napake, ki jih je ugotovil v različnih obratih. Pri novih številcih na primer ni bilo ograde pravilno izdelano. Strokovnjaki so mesec dni popravljali napako, zaradi česar je stala linija števca v montažnem oddelku in je imelo podjetje pri tem precej škode.

PRI DELAVSKIH PLAČAH BODO ODSLEJ UPOŠTEVALI TUDI KVALITETO DELA IN IZMET

Kakor marsikje, je tudi v „Iskri“ na račun delovnih norm trpela kvaliteta. Upravni odbor je po dolgem razpravljanju prišel do zaključka, da bo mogoče izboljšati kvaliteto z uvedbo plačevanja po normi, kvaliteti in izmetu. Ze pred meseci je upravni odbor s svojimi zaključki seznanil delavski svet. Pri plačah bodo upoštevali dosedo delovnih norm, presežka norme pa

podjetje ne bo plačevalo, če delo ne bo kvalitetno. Pri 100% kvaliteti bo prejel delavec še 2% polne lastne cene za tisto delo, ki ga opravi. Če bo delavec normo presegal, kvaliteta pa bo slaba, mu bodo odbili presežek norme in toliko odstotkov PLC, kolikor odstotkov bo kvaliteta pod povprečjem. V primeru, da delavec norme ne bo dosegel in bo tudi kvaliteta slabša, mu bodo od izvršene norme odbili razliko v odstotkih med kvaliteto in doseženo normo. Če pa delavec norme ne bo dosegel, a bo kvaliteta dela 100%, bo prejel vseeno 2% PLC zaradi kvalitete. Tako se bodo začeli delavci bolj brigati za boljše kakovost dela kakor za dosego ali presežek norme, ki mu bo šel pri površnem delu po vodi.

Izmet je tovarna planirala. V vsaki delovni brigadi ga kontrolirajo. Da ne bi bilo nepravilnosti pri tem, so osnovali tričlansko komisijo strokovnjakov, ki vsak dan od 6.—9. ure ugotavlja, če so izdelki, ki jih kontrolne po brigadah izločijo, v resnici nekvadratni. Da bi izmet znižali, bo dobil vsakdo, ki bo planirani izmet zmanjšal, še dva odstotka PLC dela, ki ga je opravil.

PREMIRANJE TEHNIČNEGA IN TEHNIČNO ADMINISTRATIVNEGA OSEBJA SO IZPOLNILI

Ze večkrat so v podjetju ugotovili pomanjkljivosti starega premiranja, zato je delavski svet želel, naj bi upravni odbor izboljšal pravilnik tako, da bo vsakdo dobil premijo po osebni zaslugi.

Od osvoboditve dalje so v jeseniški železarni izvedli 912 racionalizatorskih in novatorskih predlogov

Jeseniški kovinarji se trudijo že od osvoboditve, da bi z izboljšanjem strojnih naprav in z izdelavo novih strojev povečali in pocenili proizvodnjo. Od osvoboditve pa do konca 1951 so uresničili 912 svojih predlogov, ki so pocenili proizvodnjo za 49.404.500 din na leto. Leta 1945 je bilo uresničenih 49 predlogov, ki so pocenili proizvodnjo za 686.000 din. Leta 1946 je bilo že 202 predlogov, ki so znižali stroške proizvodnje za 5.004.000 din letno, leta 1948 145 predlogov, ki so prihranili podjetju 6.410.000 din letno, leta 1949 162 predlogov, ki so pocenili proizvodnjo za 8.541.000 din letno, leta 1950 pa 116 predlogov z letnim prihrankom 9.743.500 dinarjev. Lani so racionalizatorji in novatorji jeseniške železarne predlagali in uresničili 86 predlogov ter z njimi prihranili svojemu podjetju 13.636.000 din.

Kot vidimo, je bilo število predlaganih racionalizatorskih in novatorskih predlogov v posameznih minulih letih različno, prihranek podjetja pa je na uresničenih predlogih iz leta v leto stalno naraščal in lani dosegel najvišjo vsoto.

PROIZVODNJA POSAMEZNEGA DELAVCA V JESENISKI ŽELEZARNI SE JE LANI ZELO DVIGNILA

Jeseniška železarna, ki je častno izpolnila prvo petletko, je v petih letih zelo povečala svojo proizvodnjo. Če vzamemo za leto 1947 indeks sto, vidimo, da se je proizvodnja v letu 1951 dvig-

izpopolnjeni pravilnik za premiranje tehničnega in tehnično-administrativnega osebja je delavski svet na zadnjem zasedanju že odobril; od prvega februarja pa je že v veljavi.

Prav tako kot delavci lahko tudi tehnično osebje oz. vsak poedinec izpolni pogoje za nagrado s tem, da v svojem oddelku zmanjša režijske stroške, ustvari dobiček in doseže v delavnici samo toliko izmeta, kolikor ga predvideva plan. Pri premiji pride v poštev tudi sortiment, ki ga določa plan. Če pa tehniki gornjih pogojev ne bodo izpolnili in bodo stroški večji kakor jih je predvidelo podjetje, sortiment pa bo manjši, lahko izgube pri mesečni plači do 2500 din, medtem ko premija lahko znaša do 8000 din.

Ob takem premiranju bo vsak vodja oddelka uvedel točno kontrolo in evidenco v svojih obratih. Doslje so vsem tehnikom v terminski službi enako plačevali premije. Od februarja dalje pa bo terminer, ki dirigira proizvodnjo nekega artikla, nagrajen samo za tisti artikel, ki mu je postavil termin za izdelavo, seveda če bo zmanjšal izmet, režijske stroške, skratka, če bo ustvaril pri tem artiklu dobiček. Pripravljalac dela bo dobil premijo, če bo pravilno planiral proizvodni postopek in predvidel pravilne operacije.

Upravni odbor pripravlja tudi pravilnik za premiranje v komercialnem in nabavnem oddelku. Zlasti sedaj, ko so se cene artiklov, kakršne izdeluje „Iskra“, šestkrat povečale, bodo imeli komercialisti odgovorno delo.

Koroški večer na Jesenicah V ŠOBOTO BO NA JESENICAH „KOROŠKI VEČER“ V SPOMIN NARODNEGA HEROJA MATIJE VERDNİKA-TOMAŽA

Mestni odbor Zveze borcev Jesenice bo v soboto 2. februarja ob 8. uri zvečer priredil v Titovem domu na Jesenicah „Koroški večer“ v spomin organizatorja koroškega partizanstva, narodnega heroja Matije Verdніка-Tomaža. Na svečanosti bodo sodelovali tudi koroški peveci. Priprčani smo, da se bodo Jeseničani, ki ljubijo slovensko koroško pesem, večera polnoštevno udeležili.

V nedeljo odpotuje delegacija bivših partizanov na Koroško na Matijev grob, na Jesenicah pa bo ob desetih dopoldan odkritje spominске plošče na domu Matijevih svojcev Podmožakijo.

(Preberi podlistek „Neke noči“, ki ga objavljamo v današnji številki v spomin narodnega heroja Matije Verdніка-Tomaža.)

16. februarja 1952

Planinski ples

v vseh prostorih doma JLA v Kranju

